

2023

Evaluatie subsidie groene daken

Programma Energie & Klimaat
Provincie Zeeland

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
1.1 Waarom een subsidieregeling voor groene daken?	2
1.2 Opzet van de evaluatie	2
2. Subsidieregeling Groene daken – vijfde openstelling	3
2.1 Wijzigingen 2019-2022	3
2.2 Wijzigingen in 2023	3
2.3 De vijfde openstellingsronde	4
3. Resultaten subsidieperiode 2023	6
3.1 Aantal aanvragen 2019-2023	6
3.2. Gerealiseerde dakoppervlakte	7
3.3 Regionale spreiding	8
4. Aanbevelingen 2024	9

1. Inleiding

1.1 Waarom een subsidieregeling voor groene daken?

Vanuit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is het doel gesteld dat Nederland in 2050 klimaatbestendig is ingericht. Dit betekent dat we zo min mogelijk hinder ervaren door de gevolgen van wateroverlast, overstromingen, hitte en droogte. De Provincie Zeeland vult deze doelstelling in door uitvoering van de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ). Onderdeel van deze strategie is het stimuleren van het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen op eigen perceel, zoals een groen dak. Een groen dak helpt bij het voorkomen van wateroverlast en hittestress, maakt de omgeving bijvriendelijker en de buurt leefbaarder en heeft daarnaast ook nog eens een isolerende werking.

1.2 Opzet van de evaluatie

De regeling is opgezet om een duurzame en klimaatadaptieve leefomgeving en bewustwording bij particulieren te stimuleren. In 2019 is de subsidieregeling Groene Daken voor het eerst opengesteld. Inmiddels heeft de vijfde openstelling plaatsgevonden. Jaarlijks wordt teruggekeken op de openstelling van het jaar daarvoor. In dit rapport wordt beschreven hoe de subsidieronde voor de aanleg van groene daken in 2023 is verlopen. De focus ligt op de hoeveelheid aanvragen, de geografische verspreiding van de aanvragen en de overwegingen voor een vervolg op of einde van deze regeling.

2. Subsidieregeling Groene daken – vijfde openstelling

Van 12 mei 2023 tot en met 1 november 2023 konden particuliere eigenaren van woningen en bedrijfspanden en VVE's subsidie aanvragen voor het aanleggen van een groen dak op hun gebouwen. De regeling bestaat nu vijf jaar. In die jaren zijn er verschillende wijzigingen geweest, die hieronder beschreven worden.

2.1 Wijzigingen 2019-2022

In 2019 is de regeling voor het eerst opengesteld. In dat jaar zijn in totaal 41 aanvragen voor de aanleg van een groen dak binnen gekomen, waarvan er 7 zijn toegekend. Na de evaluatie van 2019 bleken er enkele aanpassingen in de regeling nodig te zijn. Zo is het maximale subsidiebedrag verruimd van € 2.500,- naar € 5.000,- en konden VVE's nu ook gebruik maken van de regeling. Daarnaast is de eis voor het Groenkeur certificaat verruimd. Niet enkel bedrijven met een Groenkeur certificaat konden voor particulieren gesubsidieerde groene daken aanleggen. Ook een offerrend bedrijf dat een persoon in dienst heeft met het persoonsgebonden certificaat 'Dak- & Gevel Basisederwerker' dan wel het persoonsgebonden certificaat 'Dak & Gevel Gevorderde' kon voor particulieren gesubsidieerd groene daken aanleggen. Daardoor waren er in Zeeland meer bedrijven en personen die de groene daken binnen de subsidie-eisen konden aanleggen.

2.2 Wijzigingen in 2023

Voor de openstelling van de subsidieregeling in 2023 was door Provinciale Staten de wens uitgesproken om de regeling bij een nieuwe openstelling laagdrempeliger te maken. Ook was er de wens om de regeling meer te laten bijdragen aan de bevordering van de biodiversiteit. Met verschillende aanpassingen is hieraan gehoor gegeven.

Laagdrempeliger

Om de regeling laagdrempeliger te maken was het vanaf 2023 voor het eerst mogelijk om de aanvraag volledig digitaal te doen, inclusief ondertekening. Het toepassingsbereik werd ook vergroot. In voorgaande jaren werden alleen groene daken op woningen, garages en bedrijfspanden in particulier eigendom gesubsidieerd. In 2023 vielen ook tuinhuisen, schuurtjes en veranda's onder de regeling.

Een andere drempel was het Groenkeur-certificaat waarover het aanleggende bedrijf of een werknemer van het aanleggende bedrijf moest beschikken. Er is voor gekozen om aan deze voorwaarde vast te houden. Door de eis dat de aanleg door een bedrijf gedaan moet worden, is er automatisch een controle op de oppervlakte en het waterbergend vermogen van het dak, omdat het bedrijf dit op de offerte moet specificeren. Het Groenkeur-certificaat zorgt voor kwaliteitsborging. Hierdoor is gegarandeerd dat de partij die het groene dak aanlegt de benodigde kennis heeft over dakconstructies en de beplanting die op het dak geplaatst wordt.

Bevordering biodiversiteit

Om de biodiversiteit te bevorderen werden de subsidiemogelijkheden binnen de regeling uitgebreid. In onderstaande tabel staan de mogelijkheden en voorwaarden uit de regeling van 2022 en 2023.

2022	Maximaal subsidiebedrag	Waterberging [l/m ²]	Beplanting
Standaard groen dak	€ 25	20	Hoofdzakelijk sedum en mossen

2023	Maximaal subsidiebedrag	Waterberging [l/m ²]	Beplanting
Standaard groen dak	€ 25	15	Hoofdzakelijk sedum en mossen
Biodivers groen dak	€ 35	50	Hoofdzakelijk sedum en kruiden, min. 30% bloemen en kruiden
Daktuin	€ 50	70	Max. 50% sedum en mossen. Min 50% bomen/struiken en siergrassen

Tabel 1: Voorwaarden types groen dak

Omdat verwacht werd dat deze aanpassingen zouden leiden tot meer en grotere subsidieaanvragen, werd het subsidieplafond voor de openstelling verhoogd van €100.000 naar €125.000.

2.3 De vijfde openstellingsronde

Financiële aspecten

In totaal was er in 2023 een budget van € 125.000 beschikbaar voor de subsidieregeling Groene daken. De subsidieregeling vergoed tot 50% van de aanlegkosten met een maximum van € 25/m² voor een standaard groen dak, € 35/m² voor een biodivers dak en € 75/m² voor een daktuin. De subsidie wordt éénmalig per adres verstrekt. De regeling is alleen bedoeld voor de aanlegkosten van het groene dak, niet voor andere kosten zoals onderhoud, advisering of de sloop van een bestaand dak.

Oppervlakte en inrichting

De minimale grootte van een groen dak dient 10 m² te zijn en het moet geplaatst worden op een reeds gerealiseerd gebouw in de bebouwde kom binnen de provincie Zeeland. De minimale oppervlakte is gebaseerd op de minimale oppervlakten zoals gebruikt bij verschillende overheden met een vergelijkbare subsidieregeling. Het dak heeft een waterbergende capaciteit van ten minste 15 liter/m² bij een standaard groen dak en minimaal 70 liter/m² bij een daktuin. De hellingshoek mag maximaal 35° zijn. Dit laatste is opgenomen in de regeling omdat daken met een grotere hellingshoek speciale verankeringen nodig hebben om een groen dak mogelijk te maken en er bij een steilere helling een groter risico is op het verschuiven van het dak.

Gespecialiseerd bedrijf

Het groene dak moet worden gerealiseerd door een bedrijf met het keurmerk 'Groenkeur' of persoon in dienst met het certificaat 'Dak & Gevel Basisedewerker', het certificaat 'Dak & Gevel Gevorderde'. Na uitvoerig onderzoek is er herhaaldelijk geconcludeerd dat Groenkeur het enige onafhankelijke keurmerk is dat de kwaliteit van de aanleg van groene daken borgt. Het aanleggen van groene daken is een vakmanschap van zowel dakdekker als hovenier, waarop Groenkeur daadwerkelijk toetst; daarbij is het gewenst om met de subsidieregeling bij te dragen aan kwalitatief goede daken die daadwerkelijk voor een langere periode zullen blijven liggen. Door het opnemen van het keurmerk is de kwaliteit van de aanleg geborgd in de subsidieregeling.

Andere randvoorwaarden

De eigenaar is verantwoordelijk voor het toetsen van het dak aan de bestaande (bouw)regelgeving. Het gebouw waar het groene dak op geplaatst wordt, moet zich binnen de bebouwde kom bevinden. De noodzaak om de directe woonomgeving te vergroenen, is namelijk over het algemeen minder

aanwezig buiten de bebouwde kom. Verder moet de aanvrager ook eigenaar van het desbetreffende pand zijn. Tot slot is deze regeling alleen van toepassing op reeds gerealiseerde woningen of panden. Ook is deze regeling toepasbaar op aanbouw- en losstaande garages, mits de garage op hetzelfde kavel staat als de woning of het bedrijfspand van dezelfde eigenaar. De aanleg van een groen dak op schuurtjes, tuinhuizen, overkappingen en veranda's kwamen dit jaar ook voor het eerst voor subsidie in aanmerking.

De behandeling van de subsidieaanvragen

Na indiening zijn de subsidieverzoeken getoetst door het team subsidies aan de bepalingen van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland en specifiek aan *'Hoofdstuk 19 Bijzondere bepalingen voor verstrekking van subsidie ten behoeve van het aanleggen van een groen dak'*. Voor het indienen van een subsidieaanvraag was een ingevuld aanvraagformulier en een offerte voor de aanleg van een groen dak door een Groenkeur-gecertificeerd bedrijf of persoon voldoende.

3. Resultaten subsidieperiode 2023

In 2022 zijn er significant minder subsidieaanvragen voor de aanleg van groene daken ontvangen dan in 2021. In 2023 is het aantal aanvragen opnieuw gedaald. Het aantal aanvragen in 2023 was minder dan de helft van de aanvragen in 2021. Er zijn dit jaar 55 aanvragen goedgekeurd. Het is mooi dat bij 55 huizen zichtbaar gewerkt is aan klimaatadaptatie, maar de animo voor de regeling was veel minder dan gehoopt en verwacht.

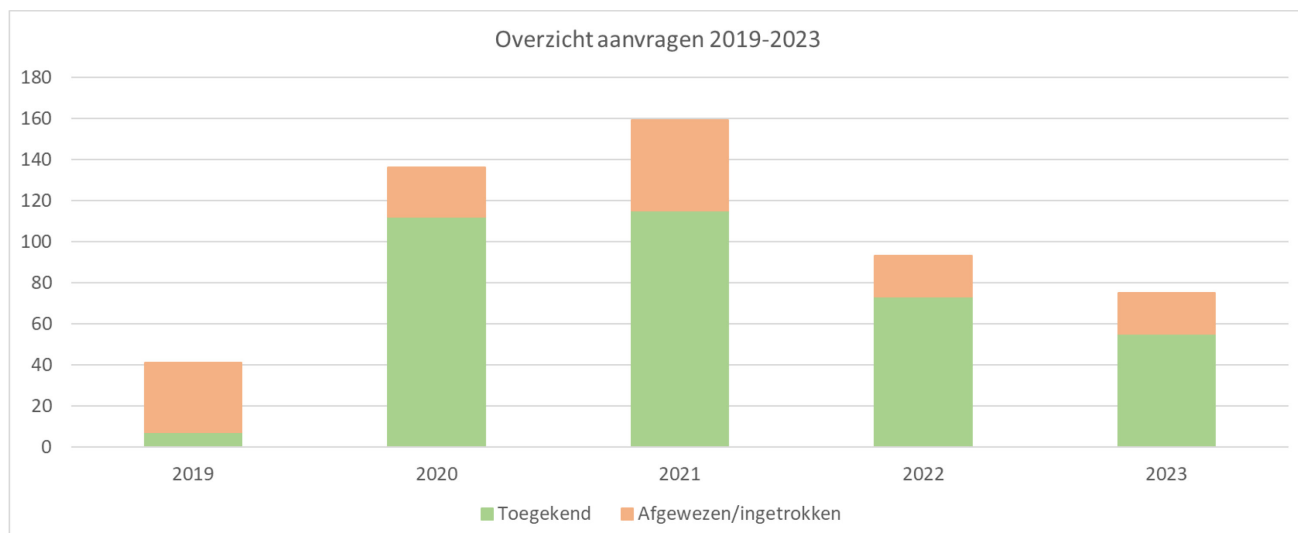
3.1 Aantal aanvragen 2019-2023

In 2019 is de regeling voor het eerst opengesteld. In dat jaar zijn in totaal 41 aanvragen binnen gekomen, waarvan er 7 zijn toegekend. Dat geeft een toekenningspercentage van afgerond 17%. Van 6 april tot 15 november 2020 zijn er in totaal 136 aanvragen ontvangen. Daarvan zijn er 112 toegekend, waardoor het toekenningspercentage steeg naar afgerond 82%.

In 2021 zijn in totaal 159 aanvragen ontvangen. Hiervan zijn 115 aanvragen toegekend, wat betekent dat het toekenningspercentage iets daalde naar 72%. 44 aanvragen zijn niet toegekend; 17 aanvragen werden ingetrokken. 13 aanvragen waren niet volledig en ook niet volledig gemaakt. De overige 13 aanvragen zijn afgewezen op voorwaarden vanuit de regeling: van 7 aanvragen voldeden de offertes niet aan het Groenkeur vereiste, de overige 6 voldeden niet aan andere voorwaarden, bijvoorbeeld omdat het groene dak was aangelegd voor het indienen van de aanvraag.

In 2022 zijn er in totaal 93 aanvragen ontvangen, waarvan er uiteindelijk 9 – om diverse redenen – zijn ingetrokken en 20 niet zijn gehonoreerd. Het toekenningspercentage is licht gestegen naar 78%. In totaal zijn 5 aanvragen afgewezen omdat er niet werd voldaan aan de eis van gecertificeerde aanleg middels Groenkeur, één pand was in eigendom van een stichting, bij twee aanvragen ging het om resp. een overkapping en een schuurtje en bij één aanvraag bleek het om een recreatiewoning te gaan. Tevens hebben we een aanvraag ontvangen voor de aanleg van een groen dak op een woning gelegen buiten de bebouwde kom. Eén aanvraag was te laat ingediend en kon daarom niet meer in behandeling worden genomen.

In 2023 zijn er 75 aanvragen binnengekomen. Daarvan werden er 20 afgewezen of ingetrokken, in de meeste gevallen was dit omdat mensen zelf wilden aanleggen of omdat ze het groene dak door een bedrijf zonder Groenkeur wilden laten aanleggen. In 55 gevallen werd subsidie toegekend, dit betekent dat het toekenningspercentage daalde naar 73%. Twee keer werd subsidie uitgekeerd voor een gedeeltelijk biodivers dak, de andere aanvragen waren voor een standaard groen dak.

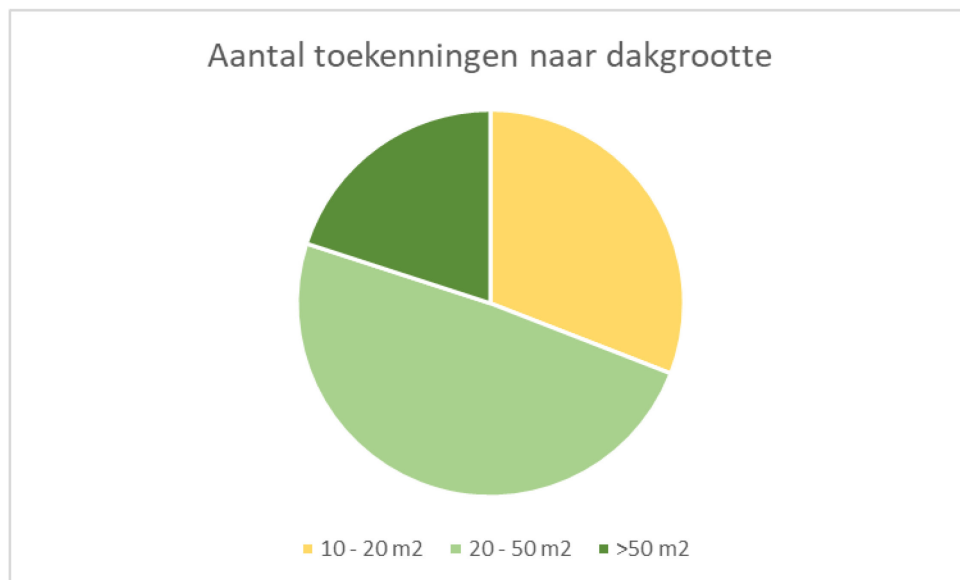

Grafiek 1; Overzicht vergelijking aanvragen subsidie groene daken 2023 met ronden 2019, 2020, 2021 en 2022 Hierin is te zien dat er in 2020 en 2021 aanzienlijk meer aanvragen zijn gedaan dan in 2019. In 2022 is een lichte daling te zien, maar wel weer een hoger toekenningspercentage ten opzichte van 2021. In 2023 is de daling doorgezet en was het toekenningspercentage ook weer lager.

Ook dit jaar is de mailbox voor vragen over de subsidieregeling Groene daken weer veel gebruikt. Er zijn het afgelopen jaar circa 75 mailtjes over de regeling en/of een ingediende aanvraag binnengekomen en behandeld. Hieruit kan worden opgemaakt dat de mailbox bekend is en zijn doel dient.

3.2. Gerealiseerde dakoppervlakte

Er werd in 2023 subsidie toegekend voor 55 daken. Het totaal van het toegekende subsidiebedrag is €52.455. Hiermee is 2058 m² groen dak gerealiseerd, in 2022 was dit 3348 m². De gemiddelde oppervlakte van de aangelegde groene daken is 37,4 m². Dit zit tussen de waardes van 2021 (33,7 m²) en 2022 (47 m²) in.

Grafiek 2: Subsidie groene daken 2023; toekenningen naar grootte van het aan te leggen dak. Daken met een oppervlakte van 20 tot 50m² zijn het meest aangevraagd, gevolgd door 10-20 m² en > 50m².

3.3 Regionale spreiding

In 2023 werd de subsidie relatief het meest aangevraagd door inwoners van Zeeuws-Vlaanderen en Schouwen-Duiveland. In gemeente Terneuzen zijn de meeste groene daken aangelegd met subsidie. Op de Bevelanden, Walcheren en Tholen is een flinke daling te zien in het aantal aanvragen ten opzichte van vorig jaar.

Middelburg, Goes en Terneuzen zijn opnieuw de plaatsen met de meeste aanvragen. Vlissingen valt op doordat er in zowel de stad als de gemeente geen aanvragen zijn goedgekeurd, vorig jaar waren dit er nog acht. De reden hiervoor is onbekend. Ook in de gemeenten Borsele en Reimerswaal zijn geen aanvragen goedgekeurd. Reimerswaal is de enige gemeente waar geen aanvragen gedaan zijn. In Tabel 1 zijn enkele cijfers per gemeente te vinden.

Gemeente	Aanvragen	Toegekend	Oppervlakte toegekend [m ²]	Gemiddelde oppervlakte [m ²]	Bedrag
Borsele	1	0	0,0	0	€ -
Goes	9	7	162,4	23,2	€ 4.060
Hulst	5	3	207,0	69,0	€ 5.175
Kapelle	7	5	292,0	58,4	€ 7.300
Middelburg	11	8	221,2	27,7	€ 5.801
Noord-Beveland	1	1	13,4	13,4	€ 336
Reimerswaal	0	0	0,0	0	€ -
Schouwen-Duiveland	8	7	282,5	40,4	€ 7.269
Sluis	9	7	225,4	32,2	€ 5.635
Terneuzen	14	12	483,5	40,3	€ 12.088
Tholen	3	1	30,0	30,0	€ 750
Veere	5	4	140,1	35,0	€ 4.042
Vlissingen	2	0	0,0	0	€ -
Totaal	75	55	2057,5		€ 52.455

Tabel 2; Overzicht toekenningen per gemeente in 2023.

4. Aanbevelingen 2024

Het aantal aanvragen en de gerealiseerde groene dakoppervlaktes zijn na een piek in 2021 flink gedaald. In 2020 en 2021 werden 112 en 115 aanvragen goedgekeurd. In 2023 waren het er nog maar 55. In deze periode is aanvragen makkelijker geworden, zijn de voorwaarden soepeler geworden en zijn er mogelijkheden voor betere groene daken toegevoegd.

Een verklaring voor deze afname is dat de interesse mogelijk is afgenomen. De groep die dus nog interesse heeft in de regeling wordt steeds kleiner. We kunnen concluderen dat deze regeling heeft bijgedragen aan de bewustwording van de voordelen van een groen dak.

Voor de Provincie zijn de hoeveelheid werk en het rendement niet in balans. De regeling moet elk jaar opgestart en aangepast worden. Er worden regelmatig vragen gesteld die beantwoord moeten worden. Ingediende aanvragen moeten gecontroleerd worden en daarna moeten vaak aanvullingen gevraagd en verwerkt worden. Ongeveer vijftigduizend euro aan toegekende subsidie is dan een magere 'opbrengst'. Een regeling voor groene daken past ook beter bij gemeenten omdat vergroening van de gebouwde omgeving primair een rol is van de gemeenten.